

VEDLEGG 1: Handlingsdel – Temaplan landbruk for Skedsmo kommune - 2018 – 2020

4.1 HOVEDMÅLSETTING FOR MATPRODUKSJON

Øke matproduksjonen i Skedsmo i takt med befolkningsveksten.

Delmål 4.1 A: Sikre et sterkt jordvern					
ID	Navn på tiltak	Kort beskrivelse	Ansvarlig enhet	Kostnad	Når
I	Sikre jordbruksarealer gjennom plan- og bygningsloven	Sikre de store grøntdragene med jordbruksareal til matproduksjon gjennom kommuneplanen.	Planavdeling	Arbeidstid	Løpende
II	Gode rutiner i reguleringsplaner	Unngå reguleringsplaner for utbygging i LNF – områder.	Planavdeling	Arbeidstid	Løpende
III	Vern av jord	Gjennomføre en streng praktisering av jordloven og unngå fradeling eller omdisponering av jordbrukets egne arealer.	RKL	Arbeidstid	Løpende
IV	Erstatningsareal ved omregulering	Ved omregulering fra landbruk til et annet formål skal vurderes mulighet til å kunne etablere erstatningsareal for dyrket areal som går ut av drift eller forbedre dårligere arealer slik at den potensielle matproduksjonen øker tilsvarende produksjonsgrunnlaget for det tapte arealet.	Planavdeling + RKL	Arbeidstid	Løpende
V	Veileder om håndtering av matjord	Kommunen skal utarbeide en veileder om håndtering av matjord i plansaker.	RKL + Planavdeling + Byggesaksavdeling	Arbeidstid	Løpende

Delmål 4.1 B: Øke kompetansen og interessen for landbruket					
ID	Navn på tiltak	Kort beskrivelse	Ansvarlig enhet	Kostnad	Når
I	Landbruk i skolen	Utvikle et pilotprosjekt med utdanningssektor og landbrukskontoret, om kunnskap om dyrking og matproduksjon. Tilbud til skoler i nærhet (gangavstand) til gård.	RKL + Utdanningssektor	Prosjekt	2019
II	Utdanningsvalg	Vurdere mulighet for jobbskygging og utplassering av elever i ungdomsskolen.	Utdanningssektor + RKL	Arbeidstid	Løpende

Delmål 4.1 C: Gjøre jordbruksarealene mer produktive					
ID	Navn på tiltak	Kort beskrivelse	Ansvarlig enhet	Kostnad	Når
I	På vakt mot gjengroing	Sikre at leid og eid areal holdes i hevd ved å følge opp driveplikten.	RKL	Arbeidstid	Løpende
II	Bedre drenering	Gjennom veiledning, formidling av ny kunnskap og oppfordring til å søke tilskudd øke innsatsen på dreneringstiltak.	RKL	Arbeidstid	Løpende

4.2 HOVEDMÅLSETTING FOR NÆRINGSUTVIKLING I LANDBRUKET

Flere nye landbruksbaserte næringer på gårdene i Skedsmo.

4.2.1 Småskala matproduksjon og turisme

Delmål 4.2 A: Kommunen skal legge til rette for utvikling av småskala- og spesialitetsprodukter som gir økt næringsvirksomhet

ID	Navn på tiltak	Kort beskrivelse	Ansvarlig enhet	Kostnad	Når
I	Strategi- og handlingsplanarbeid for næringsutvikling i og ved landbruket.	Kommunen skal inkludere landbruket i sitt strategiske arbeid med næringsutvikling og gründervirksomhet i Skedsmo. Kommunen skal ta initiativ til at lokal matproduksjon og turisme legges inn i næringsstrategien for Nedre Romerike.	RKL + Regional næringsstrategi + Næringssjef	Arbeidstid	2018 – 2019
II	Veiledning av næringsutvikling for landbruk og tilleggsnæringer	Kommunen skal veilede i veien fra idé til produkt, mht. støtteordninger og egnede rådgivningsorgan.	RKL + Etablerertjenester	Arbeidstid	2018 – 2019

Delmål 4.2 B: Skape grunnlag for at mat fra Skedsmo kan markedsføres gjennom et initiativ for en felles markedsføring i regionen.

ID	Navn på tiltak	Kort beskrivelse	Ansvarlig enhet	Kostnad	Når
I	Informasjonstiltak om kurs og seminar	Kommunen skal formidle info om seminar/kurs for interesserte bønder/foredlere.	RKL	Arbeidstid	Løpende
II	Veiledning for lokalmat	Kommunen skal veilede i veien fra idé til produkt, mht. støtteordninger og egnede rådgivningsorgan.	RKL	Arbeidstid	Løpende
III	Lokalt marked på Lillestrøm torv	Salg av lokalprodusert mat på Lillestrøm torv.	RKL + Kultursektor + landbruksnæringen	Prosjekt	2020

Delmål 4.2 C: Stimulere til økt besøk av turister knyttet til opplevelser i Skedsmos kultur- og naturlandskap

ID	Navn på tiltak	Kort beskrivelse	Ansvarlig enhet	Kostnad	Når
I	Kulturlandskapstiltak	Kommunen skal stimulere til åpning av landskapet ved hjelp av kulturlandskapstiltak via eksisterende tilskuddsordninger.	RKL	Arbeidstid	Løpende
II	Gode løsninger for næring knyttet til landbruk og turisme	Kommunen skal bistå næring knyttet til landbruk og turisme, som eks. overnatting og aktiviteter, ved ny bruk av landbruksbygninger og fritidsboliger knyttet til landbrukseiendommer.	RKL + Plan- og bygningsavdeling + Næringssjef	Arbeidstid	Løpende

III	Natur- og kulturminneverdier	Integrere natur- og kulturminneverdier, herunder kulturlandskapet, ravinene og skogsområdene, som en del av grunnlaget for næringsutvikling for landbruk og reiseliv. Spesielt fokus på større gravfelt, for eksempel Brånås, Asak, Sten Tærud.	RKL + Plan-, næring- og miljøavdeling + Kultursektor	Prosjekt	2019 - 2020
IV	Farseggen og pilegrimsleden	Kommunen skal bistå med skjøtselsmidler til Farseggen og andre raviner i tilknytning til pilegrimsleden.	RKL + Kultursektor	Arbeidstid	Løpende

4.2.2 Landbruket som en produsent av sosiale og medmenneskelige verdier

Delmål 4.2 D: Kommunen skal bidra til partnerskap mellom landbruket, kultursektoren, helse- og sosialsektoren og oppvekst- og utdanningssektoren for å utvikle hensiktsmessige arenaer for hele befolkningen.

ID	Navn på tiltak	Kort beskrivelse	Ansvarlig enhet	Kostnad	Når
I	Utredning om grønn omsorg – et alternativ for kommunen	Kommunen skal utrede mulighet for «grønn omsorg».	RKL + Helse og sosialsektor + Kultur + Utdanningssektor	Prosjekt + Arbeidstid	2018 - 2019
II	Bygging av sosial kapital	Vurdering av urbant landbruk for områdesatsinger i kommunen og arbeid rettet mot flere målgrupper.	Kultursektor + RKL + Helse og sosialsektor	Prosjekt	2018 – 2019
III	Landbruk i skolen	Utvikle et pilotprosjekt med utdanningssektor og landbrukskontoret, om kunnskap om dyrking og matproduksjon. Tilbud til skoler i nærhet (gangavstand) til gård.	RKL + Utdanningssektor	Prosjekt	2019

4.2.3 Urbant landbruk

Delmål 4.2 E: Kommunen skal informere og legge til rette for urbant landbruk

ID	Navn på tiltak	Kort beskrivelse	Ansvarlig enhet	Kostnad	Når
I	Veiledning og formidling av kunnskap om urbant landbruk	Kommunen skal aktivt bidra med kunnskap om urbant og bynært landbruk, for kommunen, grunneiere og øvrige befolkning som ønsker å ta initiativ til andelslandbruk, parselhager eller andre former for hagebruk. Informasjon på nett.	RKL	Arbeidstid	Løpende
II	Kartlegging av arealer til urbant landbruk	Kommunen skal kartlegge arealer som er egnet til urbant landbruk for kommunens innbyggere.	RKL + Planavdeling	Arbeidstid	Løpende
III	Vurdere urbant landbruk i planlegging	Skedsmo kommune vil i utbyggingsprosjekter vurdere muligheter for urbant landbruk og takhager.	Planavdeling + Plan-, næring- og miljøavdeling	Arbeidstid	Løpende
IV	Skolehager i nye skoler	Kommunen skal vurdere om det kan settes av dyrkingsarealer ved prosjektering av nye skoler og barnehager.	Planavdeling + Utdanningssektor + Kultursektor + Helse- og sosialsektor	Arbeidstid	Løpende
V	Gjennomføre pilotprosjekt om andelslandbruk	Kommunen skal vurdere å inngå som andelshaver i et andelslandbruk for å sikre kortreist mat til kommunale institusjoner (jf. svensk prosjekt)	Helse- og sosialsektor + RKL	Prosjekt	2019
VI	Øke andel nyttevekster i offentlige anlegg	Tilplante mer med spiselige og pollinatorvennlige planter, ett- og flerårige, bærbusker og frukttrær (jf. Trondheim kommune)	Kultursektor + Eiendomsavdelingen	Arbeidstid	2019

4.3 HOVEDMÅLSETTING FOR KULTURLANDSKAP OG KULTURMINNER

Åpent kulturlandskap for friluftsliv og naturopplevelser

Delmål 4.3 A: Kommunen skal ha et levende og åpent kulturlandskap og skal ivareta natur- og kulturminneverdiene i landbruket.

ID	Navn på tiltak	Kort beskrivelse	Ansvarlig enhet	Kostnad	Når
I	Økt skjøtsel	Kommunen skal ivareta kulturlandskapet i Skedsmo ved å stimulere til skjøtsel av jordbrukets kulturlandskap med beiting, slått og rydding av kratt, gjennom eksisterende tilskuddsordninger.	RKL	Arbeidstid + SMIL	Løpende
II	Støtte til frivillige	Kommunen skal vurdere støtte til frivillig arbeid for skjøtsel ¹ av kulturminner i skog- og jordbrukslandskapet.	Kultursektor	Arbeidstid + kommunalt tilskudd til frivillig arbeid	Løpende
III	Kommuneplanbestemmelser om masseinntak i LNF	Bestemmelse i kommuneplanen om krav til detaljplaner for masseinntak i LNF – områder.	RKL+ Planavdeling	Arbeidstid	2018
IV	Infotiltak om tiltak i LNF - område	Kommunen skal tilby informasjonstiltak om ulempene med oppfylling på landbrukseiendommer og risiko for kvikkleira.	RKL	Arbeidstid	Løpende

¹ Bl.a. rydding, beiting, skilting og merking.

V	Forslag til områder for masseinntak	Kommunen skal kartlegge og foreslå arealer for masseinntak.	RKL + Plan- og byggesaksavdeling + miljørådgiver	Arbeidstid	2018
VI	Retningslinjer for tiltak på landbruksbygninger.	Kommunen skal utarbeide retningslinjer om tiltak på landbruksbygninger.	RKL + Plan- og byggesaksavdeling	Arbeidstid	2018
VII	Bekjempelse av fremmede arter	Kommunen skal bekjempe uønskede arter i tråd med Handlingsplan for bekjempelse av fremmede arter i Skedsmo 2017 - 2020	Kultursektor + miljørådgiver	Arbeidstid	Løpende

4.4 HOVEDMÅLSETTING FOR FORURENSNING, KLIMA OG FORNYBAR ENERGI
Stimulere til effektive forurensningstiltak for rene vassdrag og redusere utslipp av klimagasser

4.4.1 Landbruk og vannforurensning

Delmål 4.4 A: Vannkvaliteten i vassdragene skal ligge innenfor tilstandsklassen I og II – jf. EUs vanndirektiv.

ID	Navn på tiltak	Kort beskrivelse	Ansvarlig enhet	Kostnad	Når
I	Beredskapsplan	Kommunen skal ha en beredskapsplan knyttet til ekstremvær forårsaket av klimaendringer.	RKL	Arbeidstid	Løpende
II	Fond for fangdammer	Kommunen skal videreføre et fond for å etablere nye fangdammer og holde ved like de eksisterende fangdammene.	RKL + Teknisk sektor	Kr. 100.000	Løpende
III	Rådgivning og veiledning	Økt stimulering til utbedring av hydrotekniske anlegg for å hindre avrenning fra landbruket.	RKL	Arbeidstid + SMIL	Løpende

4.4.2 Jordbruk og klimagasser

Delmål 4.4 B: Bevisstgjøre aktører i landbruket om klimagevinsten ved ulike driftsmetoder, og oppfordre og informere om muligheter og støtteordninger knyttet til dette

ID	Navn på tiltak	Kort beskrivelse	Ansvarlig enhet	Kostnad	Når
I	Info om klimasmart landbruk	Gjennom kommunens' og Regionkontor landbruk sine nettsider skal kommunen informere om fordelene ved, og oppfordre bønder til å søke støtte til tiltak som gir klimagevinst.	RKL + Teknisk sektor	Arbeidstid	Løpende

4.4.3 Skogbruk og klimagasser

Delmål 4.4 C: Kommunen skal opprettholde karbonlageret i skogen gjennom aktiv, bærekraftig skogpolitikk

ID	Navn på tiltak	Kort beskrivelse	Ansvarlig enhet	Kostnad	Når
I	Produktive skogarealer	Ved tiltak/utbygging som berører skog skal hensynet til skogens bonitet synliggjøres og vurderes mot øvrige hensyn.	RKL + Planavdeling	Arbeidstid	Løpende
II	Målrrettet skogkultur	Informere om foryngelsesplikten og oppfordre til tette foryngelser ved behandling av hogstmeldinger. Gjennomføre prosjekter og drive oppsøkende virksomhet for økt ungskogpleie og plantetetthet.	RKL	Arbeidstid + NMSK	Løpende
III	Norsk trevirke i kommunale bygninger	Det skal foreligge en vurdering om tre egner seg som byggemateriale i prosjekter ved alle kommunens nybygg. Vurderingen skal gjøres i miljøprogram for bygg- og anleggsprosjekter.	Eiendomsavdeling + Plan- og byggesaksavdeling + klimarådgiver	Arbeidstid	Løpende
IV	Skogbilsveier	Ved behandling av søknader om etablering/opprusting av skogsbilvei skal kommunen vurdere aktuell veiklasse opp mott klimautfordringer og økende tyngde på tømmerbiler, og informere søker.	RKL + Plan-, næring- og miljøavdeling + Teknisk sektor	Arbeidstid	Løpende

4.4.4 Fornybar energi

Delmål 4.4 D: Skedsmo skal ha bærekraftig energiproduksjon i landbruket.

ID	Navn på tiltak	Kort beskrivelse	Ansvarlig enhet	Kostnad	Når
I	Bioenergi fra landbruket	Kommunen skal gi veiledning om grunnlag for bioenergitiltak basert på landbrukets ressurser	RKL + Teknisk sektor	Arbeidstid	Løpende
II	Lokal produsert fornybarenergi	Kommunen skal informere innbyggerne om fordelene med oppvarming basert på fornybarenergi, som er lokalt produsert.	RKL + Teknisk sektor	Arbeidstid	Løpende
III	Solfangeranlegg	Kommunen bør vurdere støtte til solfangeranlegg på store driftsbygninger i landbruket.	RKL + Teknisk sektor	Arbeidstid	2019

4.5 HOVEDMÅLSETTING FOR FRILUFTSLIV

Tilrettelegge for økt bruk av friluftslivsområder

Delmål 4.5 A: Kommunen skal være en brobygger mellom jord- og skogbruk som næring og friluftslivsinteresser og bidra til å tilrettelegge for økt bruk av friluftslivsområder for kommunens og regionens innbyggere.

ID	Navn på tiltak	Kort beskrivelse	Ansvarlig enhet	Kostnad	Når
I	Tilrettelegge for bruk av Marka	Kommunen skal sammen med grunneiere tilrettelegge for økt bruk av Marka, i forståelse med aktiv skogsdrift og friluftslivsinteressene.	RKL + Kultursektor	Arbeidstid	Løpende
II	Informasjon om landbruk og friluftaktiviteter	Kommunen skal i samarbeid med grunneierne informere om landbruket og kulturlandskapet i forståelse med friluftaktiviteter.	RKL + Kultursektor	Arbeidstid	Løpende
III	Turstier i kulturlandskapet	Kommunen skal se på mulighetene for å etablere turstier i kulturlandskapet.	RKL + Kultursektor + plan- og bygningsavdeling	Arbeidstid	Løpende